

# Verksamhetsberättelse 2021

Universitetssjukvårdens  
forskningscentrum



## Innehåll

VETENSKAPLIG KOMPETENS.....	3
INRIKTNING OCH FORSKNINGSOMRÅDEN.....	6
VETENSKAPLIG PRODUKTION OCH AKTIVITET .....	9
VETENSKAPLIG HANDLEDNING OCH ANDRA PEDAGOGISKA INSATSER .....	13
NATIONELL OCH INTERNATIONELL SAMVERKAN.....	14
ARENA FÖR VETENSKAPLIG UTVECKLING, INSPIRATION OCH SAMVERKAN .....	17
VERKSAMHETSUTVECKLING .....	19
EKONOMI .....	21
MÅL OCH MÅLUPPFYLLELSE .....	22
PÅVERKAN AV COVID-19 PANDEMIN .....	23

Universitetssjukvårdens forskningscentrum (UFC) hör organisatoriskt hemma inom Region Örebro län, Hälso- och sjukvårdsförvaltningen, Område Forskning och Utbildning. UFC:s akademiska anknytning är främst Örebro universitet, som vi samverkar med inom såväl forskning som utbildning.

UFC är ett lokalt, multidisciplinärt och multiprofessionellt, forsknings- och forskningsstödande centrum, tillgängligt för klinisk forskning inom Region Örebro län, inklusive forskning i regionala, nationella eller internationella samarbeten. UFC och dess verksamhet utgör en arena för vetenskapligt utbyte och vetenskaplig utveckling.

UFC besitter särskild kompetens inom vissa forsknings- och metodikområden medan andra områden bättre tillgodoses inom andra delar av forskningsorganisationen. För uppgiften krävs aktiva forskare som åtar sig såväl rådgivningsuppdrag och handledningsuppdrag inom forskarutbildning som andra pedagogiska uppdrag i syfte att främja kompetensförsörjning liksom fortsatt utveckling av den vetenskapliga kompetensen inom Hälso- och sjukvården, Region Örebro län.

UFC har en ledningsgrupp som, förutom verksamhetschefen, består av två medarbetare med ledningsuppdrag, två medarbetare med ansvar för forskarkollegiet, en medarbetare som är sammankallande för doktorandnätverket och en medarbetare med uppdrag som administrativt ledningsstöd. Administrationen vid UFC har under år 2021 motsvarat sex heltidstjänster med forskningsstödande, ledningsstödande och infrastrukturella uppgifter.

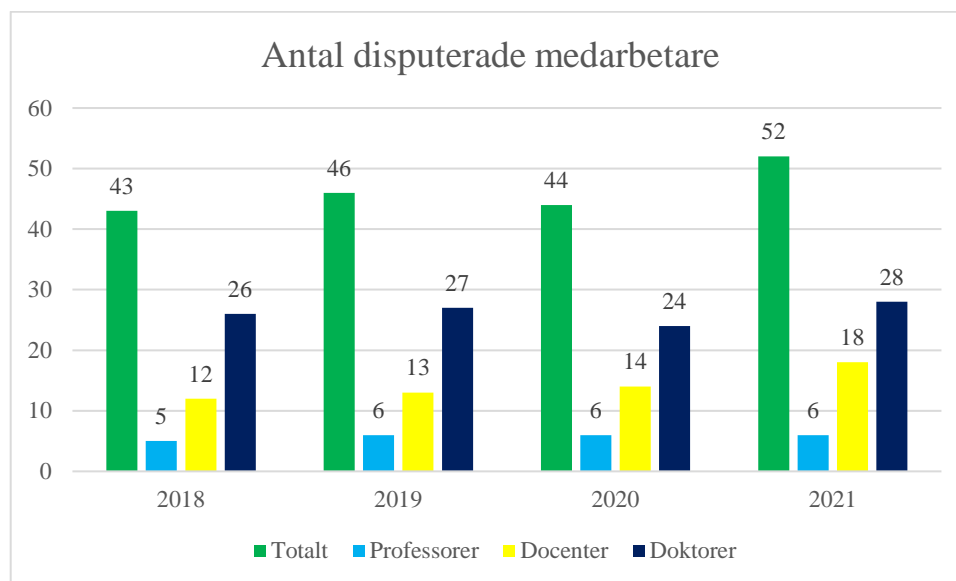
Vid UFC finns (bokningsbara) arbetsplatser för såväl doktorander som för seniora forskare. Inom lokaliteterna finns två större och två mindre bokningsbara mötesrum samt ett bibliotek med vetenskaplig litteratur. UFC är också värd för det nyinrättade (2021) laboratoriet för rörelseanalys.

Verksamhetsberättelsen bygger dels på uppgifter från [Forskningsbokslutet](#) och dels på uppgifter från en enkät som skickats ut till samtliga vid UFC aktiva medarbetare. Enkät svar har erhållits från 74 av dessa varav 46 disputerade, 21 doktorander samt 7 administratörer.

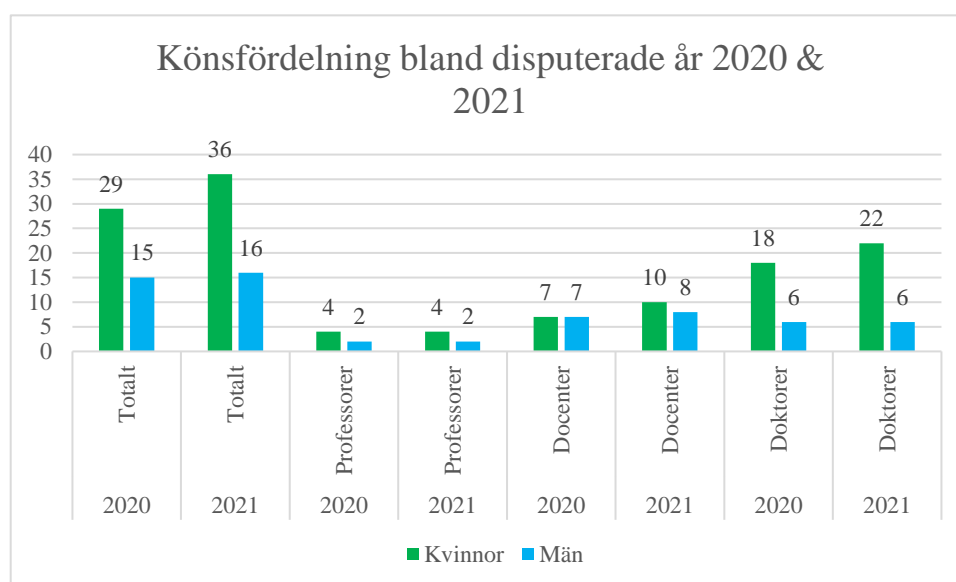
## **Vetenskaplig kompetens**

På UFC möts forskare från olika professioner, t.ex. läkare, sjuksköterskor, fysioterapeuter, arbetsterapeuter, beteendevetare, psykologer, folkhälsovetare och hälsoekonomer. Det skapar goda förutsättningar för samarbeten över professionsgränser. De flesta forskare vid UFC delar sin tid mellan klinik och forskning.

Vid årsskiftet 2021/2022 var drygt 80 personer knutna till UFC varav 52 personer var disputerade. Från 2020 till 2021 har det skett en ökning av antalet disputerade medarbetare (figur 1). Bland de disputerade medarbetarna är två tredjedelar kvinnor (figur 2).

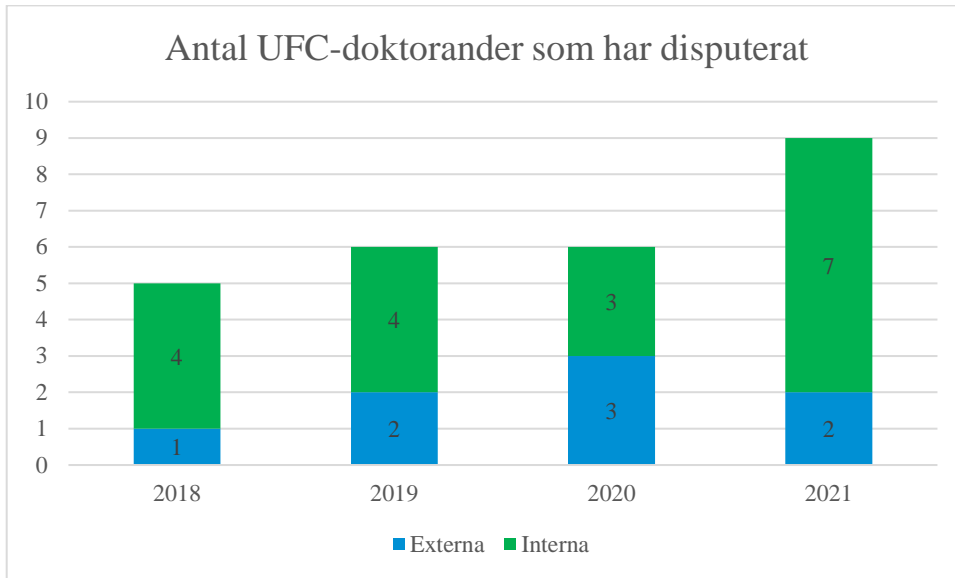


Figur 1. Antal disputerade medarbetare med anknypning till UFC för åren 2018-2021.



Figur 2. Könsfördelningen bland disputerade medarbetare med anknypning till UFC för år 2020 och 2021.

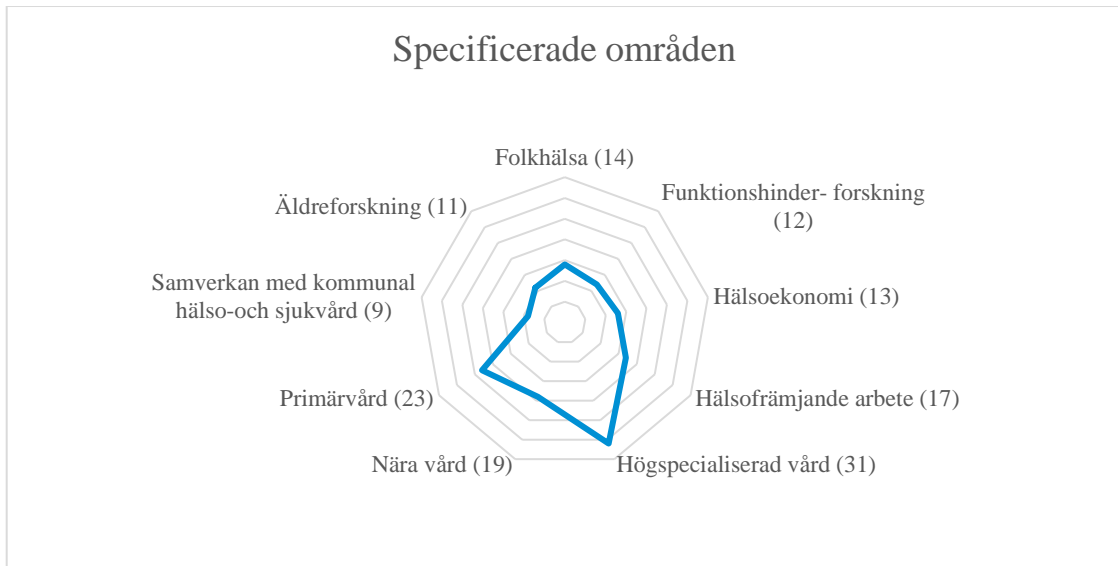
Ett drygt tjugotal doktorander har på sin forskningstid sin huvudsakliga arbetsplats förlagd till UFC. Nio doktorander med anknytning till UFC disputerade under 2021 (figur 3). Anknytning kan i detta fall ha bestått i att man haft såväl sin arbetsplats som hela eller delar av sin handledning vid UFC, men kan också ha utgjorts enbart av en handledarkontakt. Några doktorander finns vid andra lärosäten än Örebro Universitet men har handledning av medarbetare vid UFC och redovisas då som "externa".



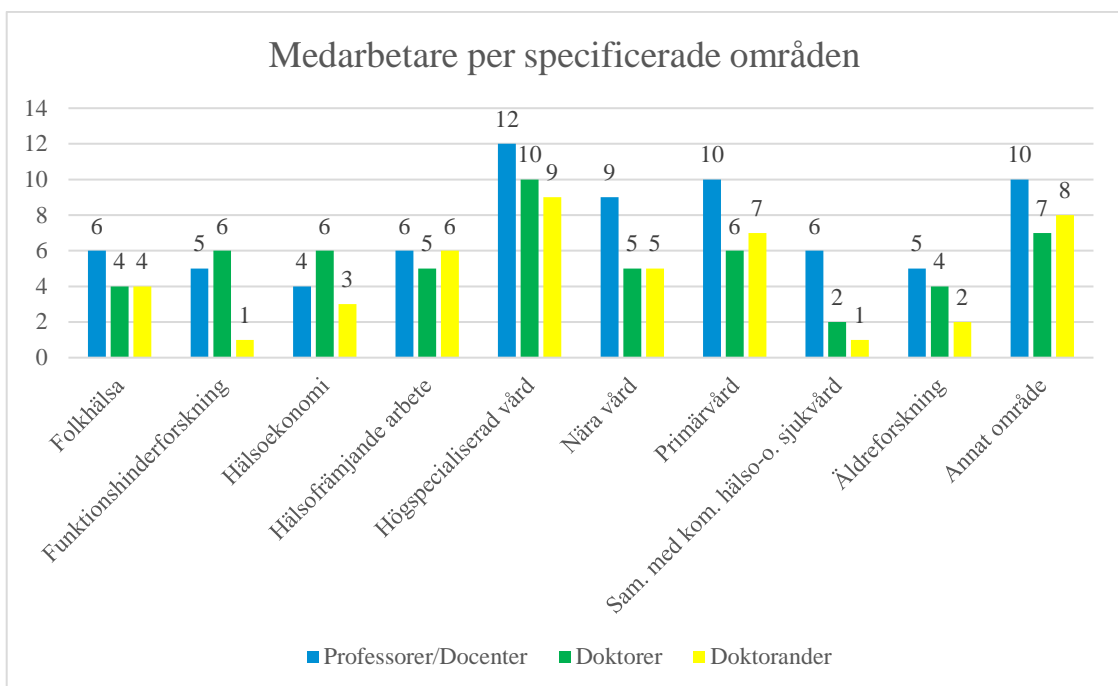
Figur 3. Antal doktorander med anknytning till UFC som disputerat under åren 2018-2021.

## Inriktning och forskningsområden

Mot bakgrund av Strategi för klinisk forskning och innovation 2019-2030 samt vår egen handlingsplan för perioden 2020-2022 efterfrågades via enkäten forskningsaktivitet inom specificerade områden, enligt figur 4. Femtiosju medarbetare har svarat att de är involverade i ett eller flera av dessa områden (figur 4 och 5). Tjugofem medarbetare har svarat att deras forskning helt eller delvis ligger inom något annat område, där psykiatri tydligt framträder.



Figur 4. Antal medarbetare (anges inom parentes) per specificerat område. Det har varit möjligt att välja flera alternativ.



Figur 5. Antal medarbetare per kategori och specificerat område. Det har varit möjligt att välja flera alternativ.

Inom UFC finns regionens resurs inom hälsoekonomi, en funktion som förväntas bli alltmer efterfrågad av såväl forskare som ledningsfunktioner. Vi hade vid årsskiftet fem hälsoekonomer (tre disputerade och två doktorander). Under 2021 har två forskningsledare inom områdena Nära vård respektive Folkhälsa tillträtt. Rekrytering har också skett av forskningsledare Äldres hälsa med planerat tillträde augusti 2022.

Satsningen inom Folkhälsa tar sin utgångspunkt i såväl Strategin för klinisk forskning och innovation som den regionala utvecklingsstrategin och syftar till att bidra till en akademisering av folkhälsoarbetet. Forskningsområde Nära Vård är högaktuellt och kopplat till omställningen inom de kliniska verksamheterna. Inom området finns sedan tidigare ett flertal aktiva forskare. Forskningsledare Nära vård har i sitt uppdrag såväl att samla områdets forskare och doktorander för främjande av vetenskapligt utbyte och samverkan som att driva utveckling av forskningsområdet bl.a. genom att följa den regionala omställningsprocessen till Nära vård. Forskningsområdet Äldres hälsa har även det sin tyngdpunkt inom Nära vård. Dessa områden är också kopplade till den med Örebro universitet och länets kommuner gemensamma samverkansstrukturen, Samverkansforum Äldre. Även de två s.k. akademiska vård- och omsorgsboendena är, genom samma samverkansstruktur, kopplade till området. Samverkansforum äldre lämnar särskild årsredovisning via partssammansatta lednings- och styrgrupper.

UFC erbjuder också särskilt stöd till Universitetssjukvårdsenheter med koppling till områdena Nära Vård och Psykiatri. Definition och tydliggörande av ytterligare prioriterade forsknings- eller metodområden mot bakgrund av den ämnesmässiga och metodologiska kompetens som samlas inom UFC är pågående.

Ytterligare några områden av strategiskt eller särskilt intresse är translationell forskning, forskning planerad i samverkan med patienter/brukare/närstående samt, mot bakgrund av pandemin, forskning för att nå en djupare kunskap om Covid19 och dess effekter, varför även detta efterfrågades i enkäten. Vetenskapsrådets definition av translationell forskning är att resultat från experimentell forskning överförs till vården för att ge patientnytta, eller att iakttagelser eller problem i vården ger upphov till nya forskningsidéer. Av de svarande har 41 medarbetare (30 medarbetare år 2020) varit delaktiga i forskning som kan betecknas som translationell, varav 8 svarat att resultat från experimentell forskning överförs till vården, 28 har svarat att iakttagelser eller problem i vården gett upphov till nya forskningsidéer samt 5 har svarat båda alternativen. Tjugosex medarbetare rapporterar att de bedriver totalt 24 forskningsprojekt där patient- brukar- eller närståendesamverkan ingår och 14 medarbetare är delaktiga i totalt 10 forskningsprojekt med koppling till Covid19 (tabell 1).

Tabell 1. Rapporterad medverkan i utvalda strategiska (forsknings)områden

Antal	Translationell forskning	Forskning med patient- brukar- eller närståendesamverkan	
			Covid-19 forskning
Professorer/docenter	16	9	5
Doktorer	14	11	6
Doktorander	11	6	3
Totalt	41	26	14

***Vetenskapligt och administrativt forskningsstöd***

Under år 2021 har både vetenskapligt och administrativt forskningsstöd givits till projekt av olika karaktär. I enkäten efterfrågade vi specifikt stöd till projekt inom högspecialiserad vård respektive till de båda USVE-enheterna inom primärvården, vilket särredovisas i tabell 2. Högspecialiserad vård definieras i detta sammanhang som nyskapande, avancerad, modern eller investeringstung hälso- och sjukvård som ofta kräver samordning mellan två eller flera regioner.

Totalt har 37 medarbetare svarat att de har givit vetenskapligt forskningsstöd till projekt inom olika områden. När det gäller det administrativa forskningsstödet har 11 medarbetare svarat att de givit sådant stöd (tabell 2). Andelen medarbetare som givit vetenskapligt och administrativt forskningsstöd ligger på ungefär samma nivå som förra året. Det vetenskapliga stödet har i huvudsak, men inte uteslutande, givits av disputerade medarbetare, medan det administrativa stödet givits av såväl forskande som administrativa medarbetare.

Tabell 2. Antal medarbetare som under 2021 givit vetenskapligt och/eller administrativt forskningsstöd till projekt

	Vetenskapligt			Administrativt		
	Alla områden*	Hög-specialiserad vård	USVE inom primärvård	Alla områden*	Hög-specialiserad vård	USVE inom primärvård
Professorer/docenter	17	9	4	1		
Doktorer	15	3	5	2	1	1
Doktorander	4		1	1		1
Administratörer	1			7	2	2
Totalt	37	12	10	11	3	4

\*Alla områden inkluderar Högspecialiserad vård, USVE inom primärvård samt även områden som ligger utanför dessa.



## Vetenskaplig produktion och aktivitet

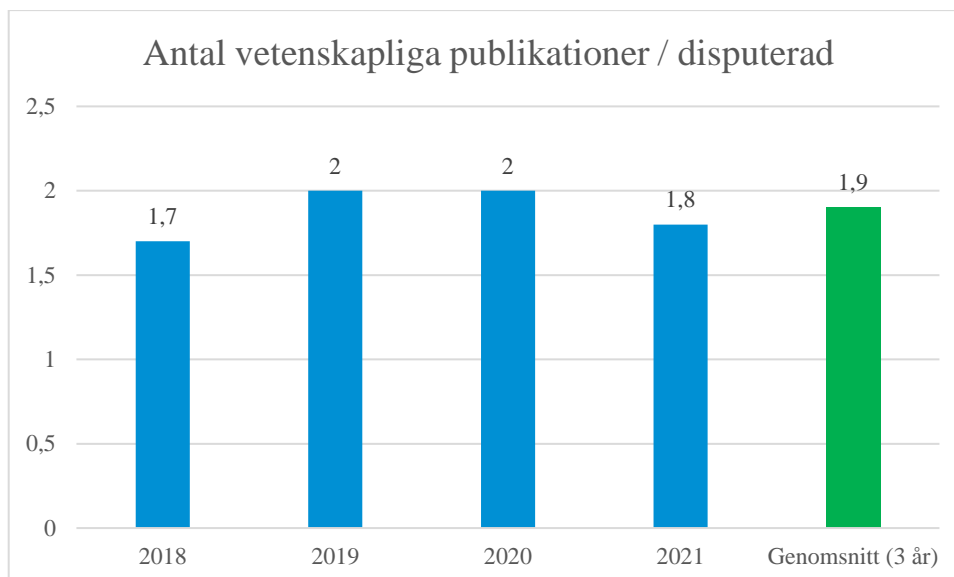
Ett stort antal projekt i olika faser och av olika karaktär bedrivs och tonvikten ligger enligt forskningsbokslutet på observationsstudier (50 stycken), kvalitativa studier (31), och behandlingsforskning (20). Såväl forskningsprojekten som publikationerna presenteras mer utförligt i Forskningsbokslutet. För år 2021 redovisas 94 publikationer i form av peer-review-bedömda vetenskapliga originalartiklar (se figur 6 nedan). Dessutom rapporteras sju översiktsartiklar, tolv övriga artiklar, och en rapport. Se även sidan 15 för en översikt av publikationerna och spegling av samverkan.

Treårsmedelvärdet för vetenskapliga originalartiklar för perioden 2019-2021 är 92 jämfört med 85 publikationer per år för perioden 2018-2020 (figur 6).



Figur 6. Antal vetenskapliga originalartiklar per år för perioden 2018-2021, samt medelvärdet för 3-årsperioden 2019-2021. Årets antal är hämtat från forskningsbokslutet 1 mars 2022.

Eftersom antalet medarbetare varierar över tid redovisas också ett relativt ”produktionsmått”. Antalet vetenskapliga publikationer per disputerad medarbetare (totalantalet publikationer enligt forskningsbokslutet/antalet disputerade medarbetare med anknytning till UFC oaktat finansiering) är 1,8 för 2021 (figur 7). Genomsnittet för 3-årsperioden är 1,9, vilket är oförändrat jämfört med föregående period (2018-2020).



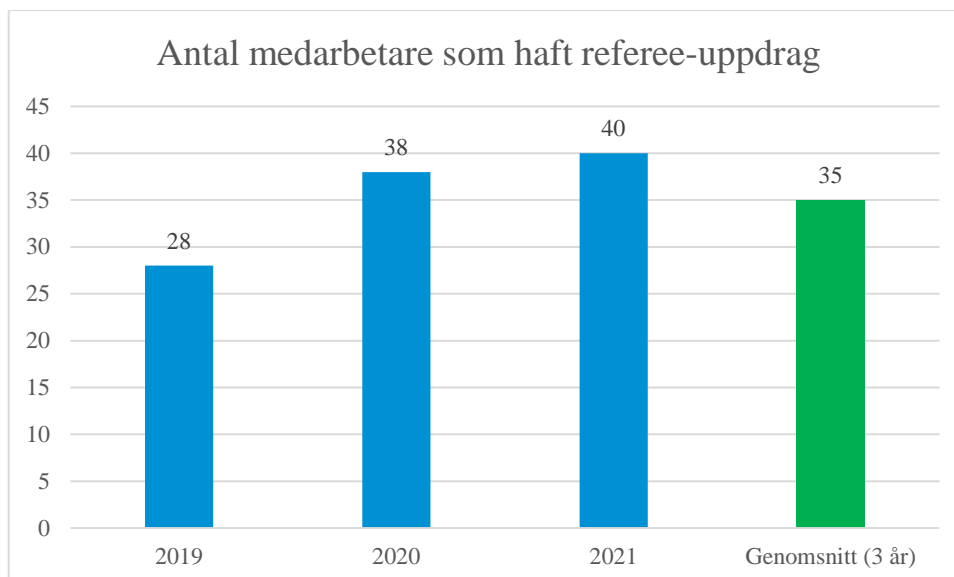
Figur 7. Figuren visar ett relativt produktionsmått uträknat som det totala antalet publicerade vetenskapliga originalartiklar dividerat med antalet till UFC anknutna disputerade medarbetare för respektive år samt för den aktuella tre-årsperioden (2019-2021).

Femtio vetenskapliga presentationer vid konferenser och 56 muntliga, populärvetenskapliga presentationer har genomförts under år 2021 (tabell 3). Antalet vetenskapliga presentationer vid konferenser och muntliga populärvetenskapliga presentationer har ökat betydligt jämfört med föregående år, trots den pågående pandemin. Säkerligen har presentationsformen i många fall ändrats från fysisk till digital form vilket har möjliggjort ett större deltagande. Pandemin har på många sätt drivit fram en större användning av de digitala verktygen i arbetet.

Tabell 3. Vetenskapliga och populärvetenskapliga presentationer

	Vetenskapliga presentationer	Muntliga populärvetenskapliga presentationer
Antal presentationer	50	56
Professorer/docenter	10	8
Doktorer	8	12
Doktorander	10	7
Totalt antal medarbetare	28	27

Sjuttiofem procent av UFC:s disputerade medarbetare (39 st) har haft åtaganden som granskare (referee) av arbeten inskickade för publikation i vetenskapliga tidskrifter år 2021. Även en doktorand har haft sådana uppdrag under året. (figur 8). Flertalet (27) medarbetare rapporterar 1-3 uppdrag, medan några anger 4-6 respektive  $\geq 7$  uppdrag (10 respektive 3 medarbetare).



Figur 8. Figuren visar antalet medarbetare som har haft ett eller flera referee-uppdrag under åren 2019-2021 och ett genomsnitt (3 år).

### ***Andra akademiska uppdrag***

Totalt 11 medarbetare rapporterar ett eller flera uppdrag i form av opponentskap eller som ledamot i betygsnämnd vid disputation samt som granskare vid halvtid under 2021 (tabell 4), vilket är i nivå med de båda föregående åren (10 år 2019 och 12 år 2020).

Tabell 4. Akademiska uppdrag inom forskarutbildning

	Lärosäte		
	ORU	Svenskt ej ORU	Nordiskt
Opponent vid disputation	-	2	-
Betygsnämnd disputation	4	3	-
Granskare halvtid	5	2	-

Fjorton medarbetare har rapporterat 21 andra nationella vetenskapliga uppdrag (t.ex. sakkunnig eller ledamot) vid olika myndigheter, finansiärer, råd samt kunskapscentra m.m. (Tabell 5) och 9 medarbetare har haft internationella vetenskapliga uppdrag (t.ex. sakkunnig, medverkande, ledamot) vid föreningar, forskningsråd, eller universitet. Antalet medarbetare som har haft internationella vetenskapliga uppdrag år 2021 har nästan fördubblats i jämförelse med föregående år (5 st år 2020).

Tabell 5. Nationella vetenskapliga uppdrag

	Antal medarbetare som haft nationella vetenskapliga uppdrag				
	EPM	Finansiär	SBU	Social- styrelsen	Annan
Uppdrag som sakkunnig, medverkande, ledamot m.m.	3	4	2	3	9

## Vetenskaplig handledning och andra pedagogiska insatser

### *Vetenskaplig handledning*

Det största pedagogiska uppdraget för UFC:s disputerade medarbetare är vetenskaplig handledning, av framför allt forskarstuderande/doktorander, men även handledning av regionens medarbetare i magister/mastersarbeten förekommer. Även doktoranderna handleder (efter godkänd halvtid) magisterarbeten och uppsatser på grundutbildningsnivå.

Under år 2021 har 35 disputerade medarbetare haft uppdrag som huvud- och/eller bihandledare för doktorander (tabell 6). Den absoluta majoriteten av dessa doktorander är anställda vid Region Örebro län och inskrivna vid Örebro universitet. En disputerad medarbetare är huvudhandledare, och två disputerade medarbetare är bihandledare, för doktorander som är inskrivna vid utländska lärosäten.

Tabell 6. Handledarskap doktorander

	Antal svarande	Endast huvudhandledare	Endast bihandledare	Både/och	Totalt antal medarbetare i handledarskap
Professorer/docenter	23	7	5	9	21
Doktorer	23	-	14	-	14

Under år 2021 har 23 disputerade medarbetare och 2 doktorander haft övriga handledningsuppdrag för 11 predoktorander, och 55 magister/master- eller andra uppsatsarbeten (tabell 7). Handledningen av magister/masterstudenter/uppsatser har ökat medan handledningen av övriga studenter/uppsatser har minskat något i jämförelse med föregående år (27 respektive 15 år 2020).

Tabell 7. Övriga vetenskapliga handledarskap

	Pre-doktorand	Magister/Master-uppsats	Kandidat-uppsats	Övrigt uppsatsarbete	Totalt antal medarbetare i övrigt handledarskap
Antal studenter/uppsatser	11	44	9	2	
Antal handledare					
Professorer/docenter	2	7	4	1	9
Doktorer	5	14	2	1	14
Doktorander	-	2	-	-	2

### ***Andra pedagogiska insatser***

UFC anordnade även kursen ”Vetenskapligt förhållningssätt” för 24 ST-läkare under hösten 2021. På kursen fördjupar ST-läkarna sin förmåga till ett vetenskapligt förhållningssätt i det medicinska arbetet, som att söka, läsa, tolka och använda medicinsk vetenskaplig litteratur. Av totalt 10 föreläsare på kursen är 5 knutna till UFC. När det gäller kursens seminarie- och läshandledare är samtliga 8 knutna till UFC.

Sex av UFC:s medarbetare har haft kursansvar eller uppdrag som examinator inom följande kurser vid Örebro Universitet:

- ”Mätning av hälsorelaterad livskvalitet (HRQoL) – skattning av funktion, hälsostatus och välbefinnande” (7,5 hp, forskarutbildningsnivå) Örebro universitet
- ”Ekonomisk utvärdering”, (7,5 hp, avancerad nivå) Örebro universitet.
- ”Smärtlindring och sedering med tonvikt på lustgassedering inom tandvård”, (7,5 hp avancerad nivå) Örebro universitet
- Mikrobiologikurs inom sjuksköterskeprogrammet (grundutbildningsnivå), Örebro universitet.
- Praktiskt delprov inom läkarprogrammet (OSCE), (grundutbildningsnivå), Örebro universitet

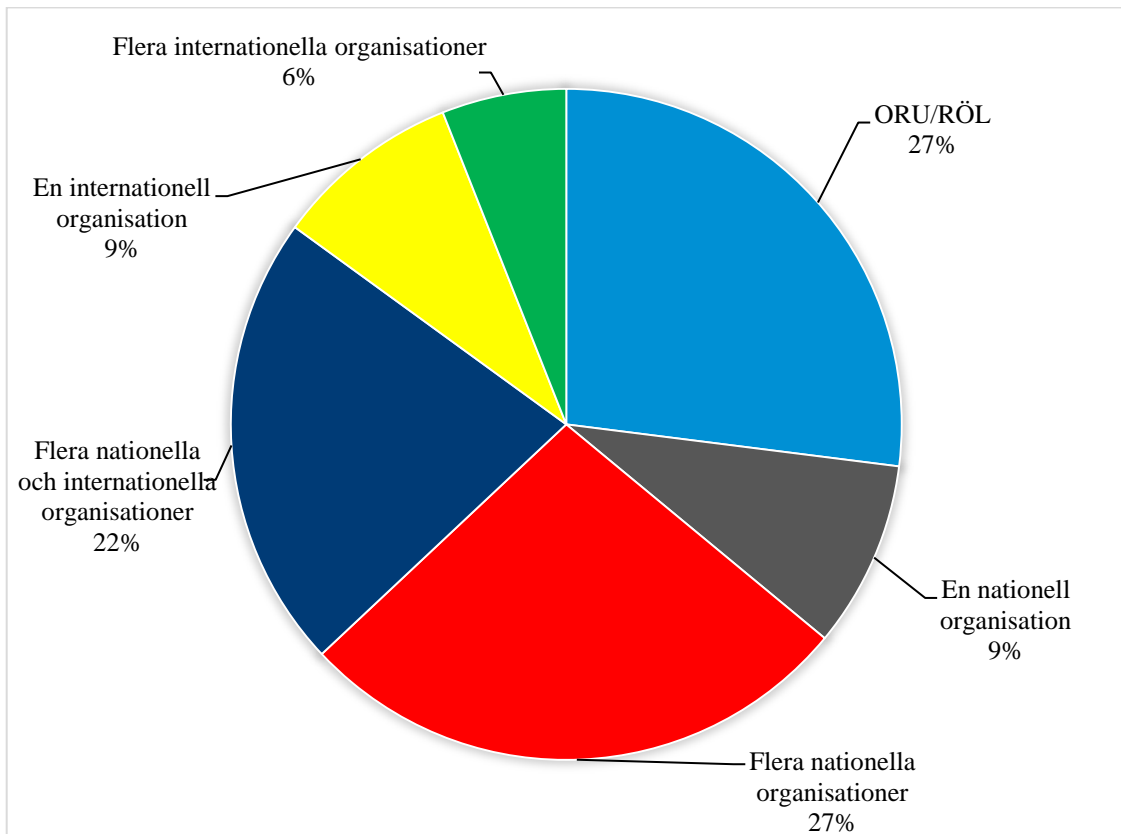
Trettiosex av UFC:s medarbetare har bidragit med undervisning inom ett flertal olika utbildningar och på olika nivåer, från grundnivå till forskarutbildningsnivå. Vid Örebro universitet har medverkan skett inom läkar-, specialistsjuksköterske-, arbetsterapeut-, hälso- och sjukvårdskurators- och socionomutbildningarna samt inom Handelshögskolan. Dessutom redovisas medverkan/ansvar i flera universitetskurser inom främst vetenskaplig metodik (avancerad nivå och forskarutbildningsnivå) liksom inom interna kurser för regionanställda. Andra lärosäten där medarbetarna har bedrivit undervisning är Mälardalens universitet, Jönköpings universitet, Karlstads universitet samt Karolinska institutet. Omfattningen av de pedagogiska insatserna ligger på ungefär samma nivå som tidigare år.

## **Nationell och internationell samverkan**

Strategi för klinisk forskning och innovation Region Örebro län 2019-2030 poängterar värdet av nationell och internationell forskningssamverkan.

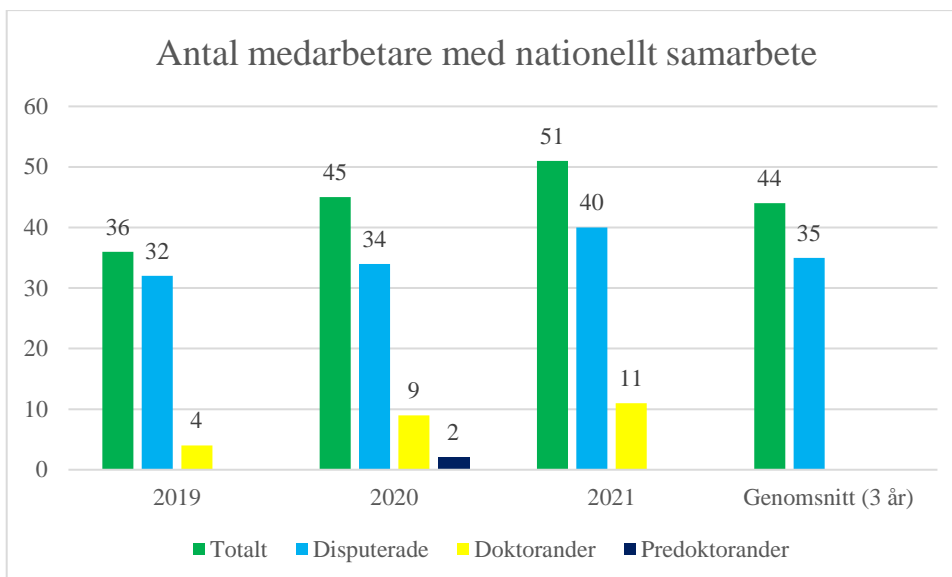
Universitetsbiblioteket vid Örebro Universitet har bidragit med en bibliometrisk analys för kartläggning av publikationer i samverkan (lokalt, nationellt, internationellt). Som utgångspunkt för bibliometrin användes de publikationer från 2021 som fanns i tidskrifter indexerade i Web of Science (89 stycken). Dessa speglar att UFC under 2021 publicerade i samverkan med 64 organisationer (i eller utanför Sverige) och i 14 andra länder, där USA och Norge var de mest förekommande (12 respektive 11 publikationer). Sammantaget fördelar sig de analyserade publikationerna med ca en

tredjedel vardera i enbart lokal samverkan, nationell samverkan eller även internationell samverkan (figur 9). Med organisation menas olika universitet och universitetssjukhus (regioner) samt forskningsinstitut.



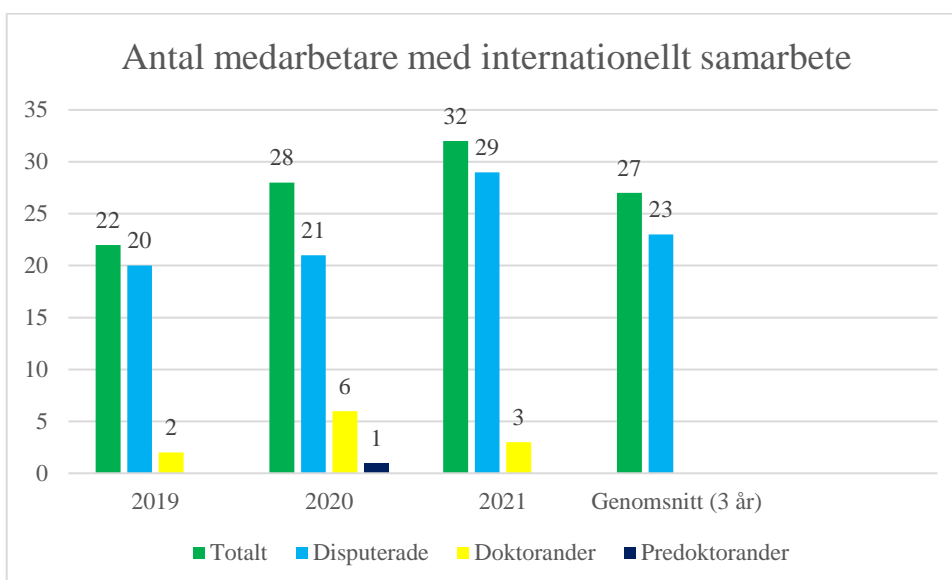
Figur 9. Fördelning av olika typer av samarbete. ORU/RÖL-fältet indikerar publikationer med författare endast från RÖL/ORU.

Ett över tid ökande antal medarbetare rapporterar att de bedriver forskning i nationellt samarbete (figur 10).



Figur 10. Antal medarbetare (även uppdelat på kategorierna disputerade, doktorander, predoktorander) vid UFC som bedriver forskning i nationellt samarbete. Genomsnittet är endast beräknat på det totala antalet svarande medarbetare och disputerade.

Även antalet medarbetare som rapporterar internationellt samarbete har ökat över tid och för 2021 är det totalt 32 medarbetare som bedriver forskning i internationellt samarbete (figur 11).



Figur 11. Antal medarbetare (även uppdelat på kategorierna disputerade, doktorander, predoktorander) vid UFC som bedriver forskning med internationellt samarbete. Genomsnittet är endast beräknat på det totala antalet svarande medarbetare (grön stapel) och disputerade (blå stapel).

Totalt 22 medarbetare, varav 18 disputerade och 4 doktorander, har deltagit vid internationella seminarier, under 2021 nästan uteslutande i form av distansseminarier. Åtta medarbetare (4 disputerade och 4 doktorander) har deltagit vid internationella



kurser. Två doktorander från lärosäten utanför Sverige har tillbringat viss forskningstid vid UFC. Andra vistelser har fått skjutas upp med anledning av Covid19-pandemin.

Vid UFC fanns det år 2021 sex disputerade som inom 7 år efter disputation hade gjort kortare eller längre post-doc-perioder utomlands. Den som senast disputerade av dessa sex gjorde det år 2012.

## **Arena för vetenskaplig utveckling, inspiration och samverkan**

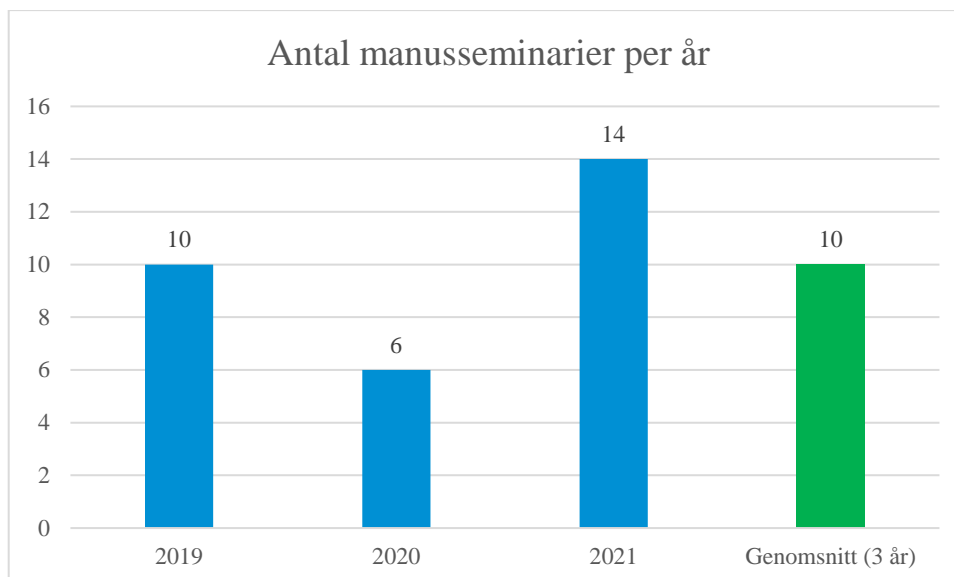
Seminarieverksamheten, forskarkollegiet och doktorandnätverket har sina respektive syften, men är också tänkta att utgöra arenor för initiativ, inspiration och kreativitet, utveckling och samverkan.

### ***Seminarieverksamhet***

Syftet med forskningsseminarierna är att främja forskarutbildningen och forskningen genom att vara en arena för vetenskapligt utbyte och vetenskaplig utveckling. Det finns två huvudtyper av forskningsseminarier som arrangeras vid UFC, granskningsseminarier och temaseminarier/temaserier. Vid granskningsseminarierna presenteras och diskuteras manuskript (t.ex. traditionella manus- och kappaseminarium). Temaseminarier/temaserier kan vara ett eller flera seminarier som kan ägnas åt föreläsningar/metodkunskap/ämnesfördjupning.

Seminarieverksamheten (att initiera/genomföra eller medverka/delta) är öppen för forskande medarbetare inom främst Region Örebro län och Örebro universitet.

Under år 2021 har UFC anordnat 32 forskningsseminarier varav ungefär hälften har utgjorts av s.k. manusseminarier där doktorander har varit presentatörer (figur 12). Antalet forskningsseminarier har nästan tredubblats i jämförelse med föregående år (12 st år 2020). Seminarierna samannonseras med Institutionen för Hälsovetenskaper (HV), Örebro universitet. Se bilaga för mer information om seminarierna.



Figur 12. Redovisning över antalet manusseminarier som har anordnats vid UFC under åren 2019-2021 och ett genomsnitt.

Under våren 2021 tillsattes en arbetsgrupp som bestod av tre forskare och initialt en administratör. Uppdraget bestod i att utarbeta en tydligare och mer hållbar struktur kring organisationen av forskningsseminarierna för att främja tillväxt och utveckling av dessa. Det låg även i uppdraget att identifiera eller fånga upp ytterligare teman/ämnen som skulle kunna vara aktuella att behandla i seminarieform. Arbetsgruppen lämnade sin slutrapport i juni 2021 och det i vissa delar nya arbetssättet implementerades från och med hösten 2021. Tre forskare, som innehar USV-förordnanden vid UFC, tillsammans med en administratör ansvarar för den övergripande seminarieplaneringen (omfattning, inriktning, variation och spridning i tid) och annonseringen. Tanken är att ansvarsuppdraget för forskarna ska löpa över två år och gå omlott. Under två terminer (hösten 2021 och våren 2022) kommer även en utvärdering i enkätform genomföras efter varje granskingsseminarium. Utvärderingen tjänar till att ge mer kunskap om vilka som deltar vid seminarierna och om seminarierna främjar forskarutbildningen, forskningen samt det kollegiala utbytet.

### ***Forskarkollegiet***

Forskarkollegiet planeras och leds av två särskilt utsedda forskande medarbetare och är öppet för disputerade medarbetare med formell eller informell anknytning till UFC. Forskarkollegiet har anordnat 8 möten under år 2021, samtliga har varit i digital form. Kollegiet är deltagarstyrt och syftar till att öka kunskapen om varandras forskning, kunnande, nätverk samt till att stödja varandra som handledare och vara ett forum för metodskolning. Där fördelas också handledningsuppdrag av olika slag. Det ska även vara en arena för relevant information och utveckling av forskningsidéer.

### ***Doktorandnätverk***

Doktorandnätverket (som administreras via UFC men är öppet för alla doktorander inom regionen) har på grund av Covid19-pandemin endast anordnat en doktorandträff under år 2021. Ett flertal träffar blev inställda. Nätverket erbjuder i normala fall såväl sociala aktiviteter som samling kring frågor som uppkommer bland nätverkets medlemmar kring olika aspekter av att som regionanställd genomgå forskarutbildning. Doktorander med anknytning till UFC är sammankallande i nätverket som bygger helt på frivilligt deltagande.

### ***Forskarklubb***

UFC brukar anordna en s.k. forskarklubb ett par gånger per år men på grund av Covid19-pandemin har UFC inte kunnat göra detta under år 2021. Forskarklubbens syfte att främja nätverkande genom att bereda forskare möjlighet att under fria former knyta kontakter med andra forskare samt få ta del av en föreläsning. I huvudsak bjuds disputerade som har sin anställning vid Region Örebro län eller Örebro universitet in.

## **Verksamhetsutveckling**

Under 2021 har forskningsledare rekryterats och tillsatts för de prioriterade områdena Nära vård respektive Folkhälsa. I anslutning till det har en dialog inletts avseende forskningsledarrollens innehåll. Även forskningsledare Äldres hälsa har rekryterats och tillträder augusti 2022.

Under 2021 färdigställdes regionens laboratorium för rörelseanalys efter ett flerårigt planeringsarbete, byggnation och upphandling av utrustning. Under 2021 har arbetet inriktats på utrustning, programvaror och handhavande, bemanning och rutiner samt att samla in referensdata inför det kommande nyttjandet. Laboratoriets utrustning möjliggör att på olika sätt kvantifiera rörelse. Förutom gånganalys finns goda möjligheter att även undersöka exempelvis rörelser av bål och armar, balans och öga-hand koordination. Laboratoriet kommer användas i forskningsprojekt med biomekaniska frågeställningar, i klinisk verksamhet t.ex. gånganalys vid olika funktionshinder och sjukdomstillstånd och i undervisning. Verksamheten är dock fortfarande i start-/förberedelsefas och förväntad omfattning är svår att förutsäga. Officiell invigning sker under våren 2022.

En särskild utvecklingsplan för hälsoekonomi-området har sammanställts av gruppen hälsoekonomer och förankrats i ledningsgrupp UFC.

Inom UFC finns mycket god metodkunskap avseende psykometri och instrumentutveckling. Dessa kunskaper är tillämpbara inom flertalet forskningsområden, varav mätning av hälsorelaterad livskvalitet kan särskilt nämnas. För att säkra fortsatt kompetens inom detta område har sedan 2020 ett utvecklings-/utbildningsarbete pågått där två medarbetare inkluderats som trainee.

Sedan 2020 är medarbetare vid UFC formellt knuten till Innovationsteamet inom FoU. Kopplingen har inneburit fördjupad kontakt med Social Impact Lab (SoIL) vid Örebro Universitet och tre medarbetare vid UFC har under 2021 genomgått programmet inom SoIL.

UFC har även genomfört särskilda administrativa satsningar. Under 2021 togs det beslut om en ny funktion för sammanhållen journalutskrift för forskningsändamål som är gemensam för hela regionen. Funktionen har beräknats motsvara en halvtidstjänst och är placerad vid UFC. I augusti 2021 tillträdde en projektanställd administratör som resterande tid arbetar administrativt för UFC. UFC har även under år 2021 gjort en speciell satsning på att organisera vårt ”mellanarkiv” för forskningshandlingar, gallra och leverera arkivhandlingar till regionarkivet samt förtydliga interna rutiner i enlighet med aktuell informationshanteringsplan för forskningshandlingar. Förutom ordinarie personal har även en tidsbegränsad halvtidstjänst tillförts som resurs samt en praktikant på halvtid.

Fortsatt arbete med att tydliggöra UFCs uppdrag och funktioner sker dels i dialog med FoU-chef och dels internt inom UFC. Preliminära funktionsskisser över UFC som helhet respektive de administrativa funktionerna har tagits fram under 2021.

UFC:s ledning har under 2021 genomfört en kompetenskartläggning i syfte att identifiera rekryteringsbehov. Arbetet kommer att fortsätta i dialog med medarbetarna och syftar då även till att underlätta samverkan och tillvaratagande av varandras kompetens, samt att tydliggöra UFC:s utbud av forskningsstöd. En mindre arbetsgrupp, bestående av en forskare och en administratör, har utsetts och inlett sitt arbete.

En tänkt planeringsdag under hösten fick ställas in med kort varsel med anledning av en ny våg av Covid-19-pandemin. Mindre arbetsgrupper har i stället åtagit sig uppdrag att under våren 2022 bearbeta några av de tänkta diskussionsområdena.

Med inledning under hösten 2021 startade ledningsgruppen på UFC en grupputvecklingsprocess ledd av Regionhälsan. Syftet är att ytterligare effektivisera ledningsgruppens arbete genom att identifiera förbättringsområden i ledningsgruppens arbetssätt, där alla ingående medlemmars kompetens och erfarenheter tas tillvara. Även om ledningsgruppen avser att arbetet med detta ska vara fortgående avslutas själva insatsen från Regionhälsan under våren 2022.

## Ekonomi

Regionbidraget uppgick till 23 210 tkr och externa intäkter till 1 635 tkr, totalt 24 845 tkr. Kostnader utgjordes av lönekostnader 19 910 tkr, övriga personalkostnader 225 tkr och övriga kostnader (driftskostnader) 2 368 tkr, totalt 22 503 tkr.

Årets resultat blev således ett överskott på 2 342 tkr och förklaras i huvudsak av en differens i löne- och övriga personalkostnader (1 749 tkr lägre än budgeterat). Till överskottet bidrar även att intäkterna blev 294 tkr högre än budgeterat.

### *Externa forskningsanslag*

Totalt har 22 disputerade medarbetare och 5 doktorander fått beslut om externa forskningsanslag under 2021, vilket är något fler än föregående år. Sjuttion av dessa medarbetare har fått ett eller flera anslag beviljade (tabell 8), vilket är en hög andel. Externa rekvirerade medel för forskningsprojekt under år 2021 var nästan 7 mkr till UFC, vilket är en ökning med nästan en miljon jämfört med föregående år (2020).

Tabell 8. Antal medarbetare som fått beslut om externa forskningsanslag

	Antal som har fått beslut om forskningsanslag	Antal som endast fått bifall	Antal som endast fått avslag	Antal som fått både bifall och avslag	Antal huvudsökande vid bifall	Antal medsökande vid bifall
Professorer/docenter	10	3	2	5	5	6
Doktorer	12	4	4	4	1	7
Doktorander	5	1	4	-	1	-
Totalt	27	8	10	9	7	13

Totalt har 36 medarbetare sökt externa forskningsanslag under år 2021 (tabell 9)

Tabell 9. Antal medarbetare som sökt externa forskningsanslag

	Antal som har sökt forskningsanslag	Antal som har varit både huvud- och medsökande	Antal huvudsökande	Antal medsökande
Professorer/docenter	14	6	3	5
Doktorer	14	2	3	9
Doktorander	8	1	2	5
Totalt	36	9	8	19

## Mål och måluppfyllelse

Ett urval av mål och måluppfyllelse sammanfattas översiktligt i nedanstående tabell 10. Färgerna anger olika grad av måluppfyllelse. Grönt betyder att målet har uppfyllts och rött att målet inte har uppfyllts. Den gula färgen indikerar att UFC är på väg mot en måluppfyllelse (positiv trend).

Tabell 10. Översikt över urval av mål och måluppfyllelse 2021

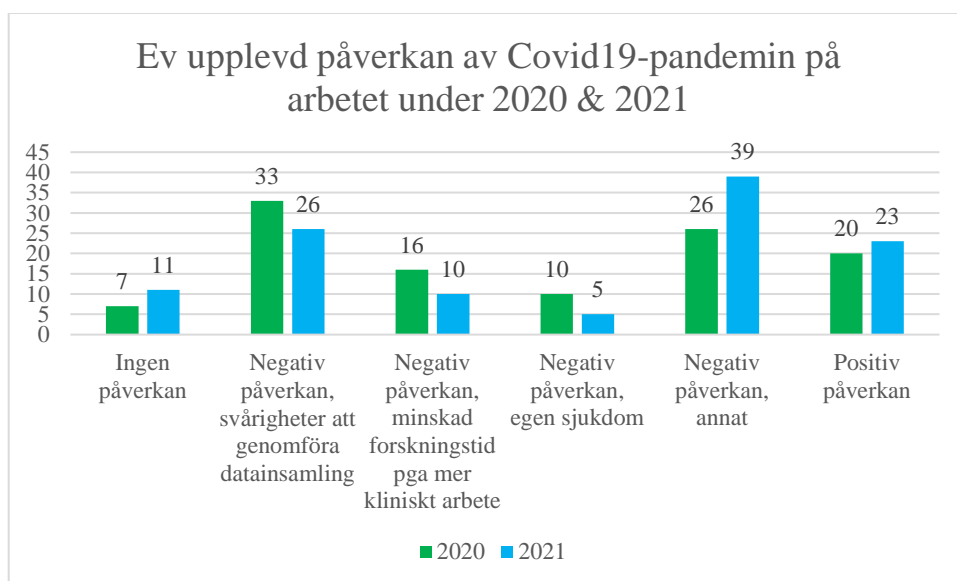
Mål 2021	Utfall 2021	Måluppfyllnad 2021
Nettoantalet disputerade med anknytning till UFC och ORU ska öka (46 år 2019, 44 år 2020)	52 disputerade	Grönt
3-årsmedelvärde för antalet publikationer per disputerad medarbetare och år ska uppgå till minst 2 (1,9 för perioden 2018-2020)	1,9	Gult
3-årsmedelvärde för totalantalet publikationer där medarbetare vid UFC är huvud- eller medförfattare ska vara minst 90/år (85 för perioden 2018-2020)	92	Grönt
Antalet manusseseminarier arrangerade vid UFC ska öka (10 st år 2019 och 6 st år 2020)	14 manusseseminarier	Grönt
Minst 80 % av de disputerade medarbetarna ska årligen vara huvud- eller medsökande i ansökan om externa medel	56% (28 disputerade)	Rött
Ökande inslag av translationell forskning (år 2020 - 22 disp, 7 doktorander, 1 predok)	30 disputerade, 11 doktorander	Grönt
Minst 50 % av de disputerade medarbetarna ska bedriva forskning i internationell samverkan (43 % 2019, 48 % 2020)	56 % (29 disputerade)	Grönt
Minst 80 % av de disputerade medarbetarna ska bedriva forskning i nationell samverkan (70 % 2019, 77 % 2020)	77 % (40 disputerade)	Gult
Andel vetenskapliga publikationer i nationell samverkan ska vara minst 50 %	56%	Grönt

## Påverkan av Covid-19 pandemin

Även 2021 blev ett år i skuggan av Covid-19 pandemin, även om det inte alls var samma anspråk på omprioritering till insatser inom vården för de forskande medarbetarna som under 2020.

Under hösten 2021 påbörjades en återgång till arbetet efter de tidigare direktiven om hemarbete för dem som hade möjlighet att arbeta hemma. Efter en kort period på plats, kom det i början av december nya direktiv om hemarbete. Denna gång hade medarbetarna mycket större vana vid hemarbete och digitala mötesformer, jämfört med när de första direktiven om hemarbete kom, vilket troligen gjorde den nya omställningen till hemarbete mindre kännbar .

I enkäten som skickades ut inför denna verksamhetsberättelse tillfrågades, i likhet med förra året, medarbetarna hur pandemin påverkat deras arbete under året. Resultaten visar att medarbetarna upplever både positiv och negativ påverkan, vilket redovisas översiktligt i figur 13.



Figur 13. Redovisning över upplevd påverkan av Covid19-pandemin avseende medarbetarnas arbetsinsats under 2020 och 2021. Det har varit möjligt att välja flera alternativ.

De som angett att Covid19-pandemin inneburit en negativ påverkan har i de flesta fall pekat på följande faktorer:

- Möjligheterna till samarbete har påverkats på ett negativt sätt. Enbart distansarbete leder till sämre förutsättningar för samarbete, möten och kreativitet. Även upplevd försämrad gemenskap rapporteras.
- Fysiska konferenser, seminarier, kurser har blivit inställda. Detta ger färre möjligheter att sprida forskningsresultat, vetenskapligt utbyte och nätverkande.
- Pandemirestriktionerna har allmänt försvårat arbetet (diverse förseningar, rekrytering av forskningspersoner, kontinuitet i projekt med kliniskt samarbete)

De som angett att det Covid19-pandemin haft en positiv påverkan har i de flesta fall pekat på följande faktorer:

- Färre resor vilket är tidsbesparande och gynnsamt ur miljösynpunkt och som har inneburit mer tid till forskningsarbetet.
- Användningen av digitala lösningar har i många fall resulterat i effektiva distansmöten m.m. och har t.ex. möjliggjort deltagande i fler konferenser.
- Större möjlighet att arbeta hemma, vilket i många fall har inneburit mer effektiv arbetstid då man kan lättare styra sin tid och fokusera i hemmiljön.

Vi hoppas att pandemin ska ha en mindre inverkan på verksamheten under 2022, att vaccinering och ”snällare” virusvarianter ska möjliggöra att UFC med full potential kan fortsätta arbetet med att höja den vetenskapliga kompetensen i regionen genom att genomföra, stimulera och stödja klinisk forskning.

Örebro 2022-03-07

.....  
Kristina Arnrup  
(verksamhetschef)

.....  
Agneta Anderzén Carlsson  
(ledningsuppdrag)

.....  
Martin Eriksson Crommert  
(ledningsuppdrag)

Sammanställt av Daniel Pichler



## UFC:s forskningsseminarier under år 2021

Datum	Seminarietyp	Presentatör	Titel
2021-01-18	Seminarium	Emma Nilsing Strid, Ylva Nilsagård, Lars Wallin	Ansökan till FORTE - Implementering av en innovation där hälsofrämjande arbete i primärvården står i fokus
2021-01-25	Seminarium	Ida Israelsson (m)	EPM ansökan - Rehabilitering och utvärdering av ledrörlighet och styrka på distans efter axeloperation
2021-01-25	Seminarium	Mia Svantesson Sandberg	Ansökan till Nyckelfonden - Covid-etik intensivvård, samt innehåll och effekter av insatt stöd vid etisk stress och bedömningar om intensivvård
2021-01-26	Slutseminarium	Maria Fogelkvist (d)	Acceptance and commitment therapy to reduce eating disorder symptoms and body image problems in patients with residual eating disorder symptoms
2021-02-03	Temaseminarium	Lisa Hellström, Tove Axelsson-Landberg (d)	Seminarieriserie om psykisk hälsa bland unga
2021-02-04	Manusseminarium	Mikael Selvin (d)	Patients' Experiences of Participation in Forensic Psychiatric Care: An Instrument Development
2021-02-11	Seminarium	Ingemar Engström	Att skriva en bra kappa
2021-02-11	Manusseminarium	Cathrine Widehammar (d)	Multi-grip prostheses have positive effects on users' daily activities, pain and prosthesis use, compared to conventional myoelectric prosthesis – an experimental single case study
2021-02-16	Manusseminarium:	Ahmed Amer (d)	Using Uganda version of Pediatric Evaluation of Disability Inventory (PEDI-UG) in children with cerebral palsy: psychometric validity and test-retest reliability
2021-02-17	Manusseminarium	Louise Norlander (d)	Health-related quality of life following the Nuss-procedure for pectus excavatum
2021-02-18	Temaseminarium		Kvantitativ seminarieriserie - Att hantera missing data
2021-03-05	Manusseminarium	Anna Philipson (d), Sofie Högström (pd)	An intervention with dance and yoga reduced abdominal pain among girls aged 9-13 with Functional Abdominal Pain Disorders: A randomized controlled trial
2021-03-09	Manusseminarium	Anette Granberg (d)	Disability health care professionals experience of a complex intervention and perception about future implementation: A focus group study
2021-03-17	Temaseminarium	Katja Boersma, Sofie Högström (pd) m.fl. från Just in Time-projektet	Seminarieriserie om psykisk hälsa bland unga
2021-03-22	Kappaseminarium	Cathrine Widehammar (d)	Benefits and use of myoelectric arm prostheses - outcomes, influencing factors and experiences
2021-03-25	Manusseminarium	Ulrika Westerling (d)	Implementation of a primary health care unit for elderly. An individual interview study of elderly patients' needs and experiences
2021-04-06	Temaseminarium	Hugo Hesser	Kvantitativ seminarieriserie - Mixed models

2021-04-07	Manusseminarium	Annika Lindh (d)	Does one revisit to the COPD nurse improve inhaler use in patients with COPD in primary health care?
2021-04-20	Kappaseminarium	Erika Nyman-Carlsson (d)	Anorexia nervosa; assessment, prediction and clinical significant change. Outcome of a randomised control trial
2021-05-03	Manusseminarium	Lars-Olov Lundqvist, Anna Duberg, André Frank	Effects of Structured Water Dance Intervention (SWAN) on muscular hypertonia in adults with severe or profound intellectual and multiple disabilities
2021-05-18	Temaseminarium		Kvantitativ seminarieriserie - P-värde
2021-06-23	Manusseminarium	Susann Arnell (d)	Feasibility of using Q-sort to map the conditional participation in physical activity in adolescents with Autism Spectrum Disorder?
2021-09-16	Seminarium	Sofia Axelsson (pd)	Provseminarium (inför antagningsseminarium). Forskningsämnet är strålning av äldre cancerpatienter
2021-09-28	Temaseminarium	Ingemar Engström	Kontinuitet i vården – En systematisk översikt och utvärdering av medicinska, hälsoekonomiska och etiska aspekter
2021-10-13	Seminarium	Åsa Joelsson (pd)	Provseminarium (inför antagningsseminarium) – DigiyogaCaRe studien
2021-10-19	Manusseminarium	Annika Imhagen (d)	A life-long struggle for a lighter tomorrow – Experiences of living with overweight or obesity
2021-10-27	Kappaseminarium	Anna Philipson (d)	Health economic aspects of emotional and somatic problems in childhood and adolescence. Long-term outcomes, efficacy and efficiency of interventions
2021-11-30	Manusseminarium	Anna Watz (d)	Behandling med hostmaskin för personer med neurologisk sjukdom - erfarenheter från introduktionsprocessen
2021-12-01	Manusseminarium	Erik Höglund (d)	Different ways patients experience being non-conveyed by the ambulance service in Sweden – A phenomenographic interview study
2021-12-07	Seminarium	Lena Johansson (pd)	Seminarium avseende forskningsplan: Vardagsrehabilitering för äldre boende på särskilt boende
2021-12-15	Manusseminarium	Rose-Marie Thörn Wilnerzon (d)	Effects of immediate mobilization in PACU within an enhanced recovery protocol after elective colorectal surgery: a randomized controlled trial
2021-12-16	Temaseminarium	Fredrik Söderqvist	Folkhälsa, den nya folkhälsopolitiken och folkhälsovetenskaplig forskning – en inramning utifrån uppdraget som forskningsledare

(d) = doktorand, (pd) = predoktorand, (m) = masterstudent